

Anàlisi i Adaptació de Qüestionaris

Codi: 43882

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
4316222 Recerca en Psicologia Clínica i de la Salut	OT	0	1

Professor de contacte

Nom: Eduardo Doval Diéguez

Correu electrònic: Eduardo.Doval@uab.cat

Equip docent

Eva Penelo Werner

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Prerequisits

.

Objectius

L'objectiu d'aquest mòdul és que l'estudiant sigui capaç de seleccionar, adaptar o crear, els instruments de mesu

El mòdul comença amb l'exposició dels conceptes de fiabilitat i validesa, com a principals propietats psicomètriqu

A la segona part del mòdul s'aplicaran els coneixements, adquirits a la primera part, a la valoració crítica de l'ade

També per al cas en què sigui necessari elaborar un nou instrument de mesura, s'exposarà la metodologia adeq

En tots els apartats del mòdules treballarà amb documents normatius o recomanacions internacionals.

Competències

- Analitzar de forma crítica les teories, models i mètodes més actuals d'investigació psicològica en l'àmbit de la psicologia clínica i de la salut.
- Analitzar les dades i interpretar els resultats de recerques en psicologia clínica i de la salut.
- Aplicar els principis ètics rellevants i actuar d'acord al codi deontològic de la professió en la pràctica de la recerca científica.
- Discutir els resultats de recerques en psicologia clínica i de la salut, contrastar-los amb la literatura científica existent i extreure'n conclusions i aplicacions pràctiques.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seva capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seva àrea d'estudi.

- Que els estudiants sàpiguen comunicar les seves conclusions, així com els coneixements i les raons últimes que les fonamenten, a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
- Que els estudiants tinguin les habilitats d'aprenentatge que els permetin continuar estudiant, en gran manera, amb treball autònom a autodirigit.
- Seleccionar i aplicar els instruments d'avaluació psicològica adequats als objectius d'un projecte de recerca en psicologia clínica i de la salut en diferents àmbits tant sanitaris com no sanitaris.
- Utilitzar terminologia científica per argumentar els resultats de la recerca en el context de la producció científica, per comprendre i interactuar eficaçment amb altres professionals.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar els principis ètics rellevants i actuar d'acord al codi deontològic de la professió en la pràctica de la recerca científica.
2. Conèixer les limitacions de les conclusions teòriques que es poden derivar dels resultats numèrics obtinguts amb els models d'anàlisi psicomètrica explicats en el mòdul
3. Conèixer les limitacions generals dels models d'anàlisi psicomètrica explicats en el mòdul.
4. Elegir el model psicomètric més adequat en funció de la pregunta de recerca, del disseny de recollida de les dades i de l'escala de mesura de les variables implicades.
5. Estimar els models psicomètrics utilitzant programes d'ordinador específics per a l'anàlisi estadística de dades.
6. Extreure conclusions pràctiques dels resultats psicomètrics i valorar-ne les implicacions
7. Interpretar i discutir els resultats psicomètrics d'una recerca en psicologia aplicada atenent al disseny, al mètode i a les anàlisis dutes a terme
8. Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seva capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seva àrea d'estudi.
9. Que els estudiants sàpiguen comunicar les seves conclusions, així com els coneixements i les raons últimes que les fonamenten, a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
10. Que els estudiants tinguin les habilitats d'aprenentatge que els permetin continuar estudiant, en gran manera, amb treball autònom a autodirigit.
11. Seleccionar els instruments d'avaluació psicològica atenent a les seves propietats psicomètriques i a l'objecte de l'avaluació.
12. Seleccionar els resultats entre tots els que presenta l'ordinador després de fer una anàlisi psicomètrica, i els índexs apropiats que s'han d'incloure en una publicació.
13. Utilitzar terminologia científica per argumentar els resultats de la recerca en el context de la producció científica, per comprendre i interactuar eficaçment amb altres professionals.
14. Valorar els índexs d'ajust obtinguts amb ordinador, després de fer una anàlisi psicomètrica, per comprovar l'adequació del model estimat.

Continguts

Bloc I

Propietats psicomètriques desitjables en un instrument de mesura: conceptes

Avaluació de les propietats psicomètriques d'un instrument ja existent

Adaptació d'un instrument ja existent

Desenvolupament d'un nou instrument de mesura

Bloc II

Propietats psicomètriques desitjables en un instrument de mesura: tècniques

Anàlisi factorial

Funcionament diferencial de l'Item (DIF) i invariància

Fiabilitat

Baremació

Metodologia

Les quatre hores de cada sessió de classe, es reparteixen de manera que les dues primeres estara guiades pel professorat (tipus conferència) i les altres dues es dediquen, de forma pràctica, a la aplicació dels conceptes estudiats a problemes concrets. L'estudiant també haurà de realitzar treballs fora de les sessions presencials (lectura de material, elaboració d'evidències...).

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Conferències	18	0,72	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 10, 11, 12, 13, 14
Seminaris (resolució de casos, sessions pràctiques amb ordinador)	18	0,72	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14
Tipus: Supervisades			
Tutories	7,5	0,3	8, 10, 13
Tipus: Autònomes			
Activitats cooperatives d'aprenentatge	12	0,48	4, 5, 6, 7, 8, 11, 12, 13, 14
Elaboració de les evidències no presencials	20	0,8	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14
Estudi reflexiu i integració de la matèria	30	1,2	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14
Lectura crítica de material psicomètric	20	0,8	8, 10, 13
Resolució de problemes	20	0,8	4, 5, 6, 7, 8, 11, 12, 13, 14
Selecció de proves psicomètriques (tests)	3	0,12	11

Avaluació

L'avaluació del mòdul es realitza a partir de cinc evidències i de l'assistència i participació en les activitats programades. Les quatre primeres evidències consisteixen en el desenvolupament individual de treballs de petita dimensió (EV1: avaluació de les propietats d'una prova, EV2: proposta de disseny de l'adaptació o desenvolupament d'una prova) o l'anàlisi d'uns resultats presentats de forma individual o en grups de dos persones (EV3: resultats d'anàlisi Factorial, invariància i DIF, EV4: resultats de fiabilitat i baremació), i la cinquena en una prova tipus test (entre vint i trenta preguntes) o de resposta oberta curta, sobre els continguts treballats en el mòdul. Cadascuna de les dues primeres evidències (EV1 i EV2) tenen un pes del 10% sobre la nota final del mòdul, cadascuna de les dues següents (EV3 i EV4) del 15% i la cinquena (EV5) del 40%. Finalment es valora amb un màxim del 10% de la nota del mòdul l'assistència i participació a les activitats proposades.

Per superar el mòdul serà necessari obtenir una puntuació de 5 sobre 10, havent obtingut un mínim de 3,5 punts sobre 10 en la prova tipus test, i una puntuació diferent de 0 en almenys tres de les quatre primeres evidències.

Un/a estudiant amb una puntuació igual o superior a 4 punts es considerarà "avaluable".

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Assistència i/o participació en activitats programades	10%	0	0	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 12, 13, 14
EV1: Selecció d'una prova i avaluació de les seves propietats psicomètriques	10%	0	0	6, 7, 8, 9, 10, 11
EV2: Planificació de l'adaptació o creació d'un instrument	10%	0	0	1, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 13
EV3: Anàlisi factorial, invariància i funcionament diferencial de l'item (DIF)	15%	0	0	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14
EV4: Fiabilitat i baremació	15%	0	0	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14
EV5: prova de coneixements global	40%	1,5	0,06	4, 6, 7, 8, 12, 13, 14

Bibliografia

Bibliografia bàsica

Abad, F., Olea, J., Ponsoda, V. i García, C. (2011). *Medición en Ciencias Sociales y de la Salud*. Madrid: Síntesis.

American Educational Research Association, American Psychological Association i National Council on Measurement in Education (2014). *The standards for educational and psychological testing*. Washington: Autor.

Barbero, I., Vila, E. i Holgado, F.P. (2008). La adaptación de los tests en estudios comparativos interculturales. *Acción psicológica*, 5(2), 7-16.

Elosua, P. (2003). Sobre la validez de los tests. *Psicothema*, 15(2), 315-321.

Martínez Arias, M.R., Hernández, M.J. i Hernández, M.V. (2006). *Psicometría*. Madrid: Alianza Editorial.

Muñiz, J., Elosua, P. i Hambleton, R.K. (2013). *Directrices para la traducción y adaptación de los tests: segunda edición*. *Psicothema*, 25(2), 151-157.

Ramada-Rodilla, J.M., Serra-Pujadas, C. i Delclós-Clanchet, G.L. (2003). Adaptación cultural y validación de cuestionarios de salud: revisión y recomendaciones metodológicas. *Salud pública de México*, 55(1), 57-66.

Bibliografia complementària

Moreira Mora, T.E. (2008). El funcionamiento diferencial de los items: un asunto de validez y equidad. *Avances en medición*, 6, 5-16.

Tomás, I., González-Romá, V. i Gómez, J. (2000). Teoría de respuesta al ítem y análisis factorial confirmatorio: dos métodos para analizar equivalencia psicométrica en la traducción de cuestionarios. *Psicothema*, 12(2), 540-544.

Rios, J. i Wells, C. (2014). Validity evidence based on internal structure. *Psicothema*, 26(1), 108-116.

Wild, D., Grove, A., Martin, M., Eremenco, S., McElroy, S., Verjee-Lorenz, A., i Erikson, P. (2005). Principles of Good Practice for the Translation and Cultural Adaptation Process for Patient-Reported Outcomes (PRO) Measures: Report of the ISPOR Task Force for Translation and Cultural Adaptation. *Value in health*. 8(2), 94-104.